Պիրինճի Սկնի 1864.
Ն՝ 99.

ՎԱՐԱԳԱՅԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ճիմմ Իրթիսի · Օգոստոս 15.
Ն՝ 99

Ղազէթամիզ հաֆթատա պիր տէֆա օրարագ, ճիւմա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր։

Աթը պլըզը բէշնան 60 ղուրուշ տուր։

Պիր նիւսխէսի 3 ղուրուշ տուր։

Միւշթէրիսէն հիչ պիր եէր իչին, հիչ պիր փարա բօսթա փարասը մաթլուպ օլունմազ։

—o—

Միւշթէրի եազըմայա իսթէք իսէն զաթլար, եա ղէզիր խանէտա 17 նիւմէրօլու թապանէմիզ։ Է եանօտ Վարագը խանէտա իւսթ գաթատա 1 միւմէրօրու օտատա քէնտի ատամըմզա, արզուլէնինի պէյանէ հիմմէթ իլլէմէլի տիրլէր։

Ղազէթամիզա տախի իրսալ օլունան մէքթուպլարը իւսթլէրի, եա քէնտիմիզէ վէ եատա միւեզլիմիզ պուլունան Պ. Միրիճան Յօղրամաճեանա խիթապէն եազըլմալը տըր։

Իլանաթըն պիր սաթրը իկի տէֆա իչին, ղուրուշ	3
Իքինճի տէֆա իչին	2
Ուչիւնճիւ տէֆա իչին	1

Ուղուն պահսալար իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

—o—

ՄԷՏՈՒՐՈՒՆ

ԻԶՄԻՐ · Տիգրան Աղա Գարագաշեան։
ԻԶՄԻՏ · Մ. Յակոբ Աղա Նազարէթեան։
ՊՐՈՒՍԱ · Թէոփիլէ Աղա Գալիօնեան։
ԷՏԻՐՆԷ · Թորոս Աղա Յովհաննէսեան։
ԹՐԱԳԶՈՒՆ · Վարդան Աղա Խտչեան։
ԳԱՑՍԷՐԻՑԷ · Գէորգ Աղա Գրլըճեան։
ՀԱԼԷՊ · Յովհաննէս Աղա Քիւրքճեանօվ։
ԱՏԱՆԱ · Հաճի Յակոբ Աղա Ուրֆալըեան։
ՄԱՆՉԷՍԹԷՐ · Խաչիկ աղա Սինանեան
ԹԷՐՍՈՒՍ · Գրիգոր Աղա Մէլքոնեան։
ԹՈԳԱՏ · Հաճի Աւետիս Աղա Արսլանեան։
ԵՕԶՂԱՏ · Գասպար Աղա Տէր Յովհաննէսեան։
ԱՄԱՍԻԱ · Բարսեղ Աղա Կիւմիւշեան։
ԱԳԻՑՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ · Հաճի Մկրտիչ աղա Թօքալեան։
ՄԱՐԱՇ · Հաճի Տէվլէթ աղա Զօրպաճիեան։
ԹԷՔԻՐՏԱՂ · Ընթերցասիրաց Թանգարան։
ՐՈՒՍՃՈՒԳ · վէ ՀՈՒՄԵՆՈՒ · Յակոբ աղա Գասզանճեան։
ԱՆԹԱՊ · Նիկողայոս աղա Նազարէթեան։
ԻՍԿԷՆՏԻՐԻՑԷ · Յովհաննէս աղա Քէչկէքեան։
ՍԱՄՍՕՆ · Յովհան աղա Գէյուճեան։
ՍՈՒՆԿՈՒՐԼՈՒ · Սարգիս աղա Նուրլուեան։
ՔԷՕԹԱՀԵԱ · Անտոն աղա Լիւլէճեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու տէֆա օգոստոս 2 վէ 3 թարիխլէ Ը.տանատան ալտըղըմըզ մէքթուպլար, վիլայատէսիյլէ մէսէրրէֆպախշ տըրլար, չունքի Սահմանադրութիւն իճրա օլունմայա պաշլամըշ, վէ Թագաւորական խորհուրդ իչին ինթիխապ օլունաճագ օրան 12 աղատան 8 նէֆէրի, էքսէրիյէթի արա իլէ ինթիխապ օլունտուգտան սօնրա, պագը գալան 4 նէֆէր իչին տախի, օգոստոս 9 տա, թէքրարէն գուրա վէրիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Ը.տանատա Սահմանադրութիւնուն իճրասը ղըմընտ, զուհուրաա կէլէն կիւճլիյիւն չօգլուղունա նիսպէթլէ, կէրէք Գէր · Ը.րիստակէս սրբազան հաղրէթլէրի թարաֆընտան, վէ կէրէք շու խըտմէթլէրտէ քէնտուսիյլէ պիրլիքտէ ֆէտաքեարանէ չալըշմագտա օրան Պ. Սարգիս Խանճեան, վէ Պ. Սերովբէ Գալֆաեան թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ օրան սայ ու հիմմէթ, պիլա միւտահանէ սեօյլէրիզ քի, պէզայէթ տէրէճէտէ մէտհէ շայան տըր։

Հէյլէ քի, գուրա թէղքէրէլէրի հէրքէսէ տաղըլմաղտան 15 կիւն էվվէլ, պալատէ իսմէրինի զիքր ինթիկիմիզ իքի զնթաար, խանէ պէհանէ կէզէրէք, էվվէլա Ը.տանա Հայլարընը թահրիր իլէ, 1630 ֆամիլա, վէ պունլարըն իչինտէ տախի, գուրա վէրմէյէ լայըգը, 970 քիշի պուլուրլար, վէ մէրգուման 970 քիշիյէ կէօնտէրիլմէք իւզրէ, պասմախանէ օրմատըզընտան, շու աթիտէքի սուրէթտէ 970 գրթա պիլէթ եազտրգտան պաշգա, Օգնական Ժողով թարաֆընտան միւնասիպ կէօրիւլմիւշ օրան 36 նէֆերտէն միւրէթթէպ ընտրելեաց ցուցակը տախի, հէր պիրիսինին իչինտէ այրը այրը եազարլար, վէ նիզամը իւզրէ մահէլէրինէ կէօնտէրիրլէր։

"Յաւաջնորդարան Ը.տանայի 2 Յուլիս 1864

"Յարգապատիւ աղա.

"Մինլէթիմիզէն Սահմանադրութիւնու մուճիպլիճէ, Ը.տանայա մախսուս պիր Թագաւորական խորհուրդ, եանի քիչիսէ մէճլիսի թէշքիլ իթմէք իչիւն, աշաղըտա եազըլմըշ օրան օթուղ ալթը իսմլէրտէն, եախօտ անլէրտէն տրշարը օրարագ, սիզլէրին պիլտիրմի միլլէթ սէվէն վէ զայրէթկիւղար զէվաթտան տախի, հէր քիմի իսթէրսէնիզ, պու մէքթուպուն տիկէր եիւզիւնտէքի գուրա քեաղըտընտա գօնուլան բագամլարը էօնիւնտէ, եալընըզ օն իքի աղա իսմլէրինի, եօգարտան աշաղը սըրա իլէ պիրէր պիրէր եազըպ, վէ օր քեաղըտը մէքթուպ միսալի գաբայուպ վէ մէօհիւրլէյիպ, իւզէրինէ քէնտու իսմինիզի եազարագ, յուլիս էրկիրմի ալթը Վարդավառը փազար կիւնիւ, սահաթ իքիտէն պէշէ գատար, Սուրբ Ը.ստուածածին եկեղեցիսինէ, քէնտու էլինիզէ միւէրրետ կէթիրմէլիսինիզ, շայէտ պիր վէսիլէ իլէ կէթիրէմէտիկինիզ հալտէ, օր գուրա քեաղըտընըզը էինէ օր մինվալ իւզրէ, իսմինիզ իւսթիւնտէ եազըլը օլարագ, վէ այրը պիր մէքթուպ իչինէ գոյուպ, կէլէմէտիկինիզի տախի պէյան իսէրէք, իմզալը վէ գաբալը օլարագ, Սուրբ Ը.ստուածածին եկեղեցիսինէ կէօնտէրմէլիսինիզ, վէ օր կիւնտէ սահաթ պէշտէն սօնկրա կէլէն գուրա քեաղըտարը գապուր օլունմայաճագլար տըր։

Ն.ախագահ Օգնական Ժողովոյ
ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Յուլիս 19 տա, Սրբազան Հայր Հաղրէթլէրի, 36 քիշինին իսմլէրինի իրի եազըլար իլէ եազտըրարագ, իքի քիլիսէ տէրուունինտէ տախի աստըրտրգտան պաշգա, ատեանա ջըդարագ, մէզքիւր 36 քիշի իսմինի տէրճ իյէյէն ցուցակտան տիշարտա պուլունան, էհլիլ լիյագաթ զէվաթ իսմինէ տախի հէրքէսին սէրպէսթճէ գուրա վիրէպիլէճիկինի, վէ կազը պիլմէյէնլէրին իսէ, Օգնական Ժողով թարաֆընտան թայէին օլունմուշ օրան պիր էմնիյէթլի քէսէ, կիտիպ գուրալարընը եաղտըրապիլէճէքլէրինի, թաֆսիլէն պէյան իտէր, վէ յուլիս 26 տա, Վարդավառ կիւնիւ, սապահըն սահաթ իքիսինտէ, Ս. Ը.ստուածածին քիլիսէսինտէ, Օգնական Ժողով հազը օրուպ, վէ Սրբազան Հայր Հաղրէթլէրի նախագահլըգ իթթիքլէրի հալտէ, գուրալար կէլմէյէ պաշլարլար, վէ կէլէն գուրալարըն իշարէթ օլունաճաղը տէֆթէրէ, Պ. Սարգիս Խանճեան պիր թարաֆտան, վէ Պ. Սերովբէ Գալֆաեան տիկէր թարաֆտան, պէհէր գուրա իչին, (ք) հարֆը իլէ պիրէր իշարէթ վազ իթթիքտէն պաշգա, հէր գուրանըն իւզէրինէ տախի, միւնթէխիպլէրի (գուրավէրէն) ատէտինի վազ իտէրլէր, վէ Սրբազան հազրէթլէրի տախի, պու իճրալարտան սօնրա, պէհէր գուրայը, պիզլաթ քէնտի էլլէրիյլէ, գուրա սանտըղընա վազ իտէրլէր։

Կէրէք միւնթէխիպլէրին, վէ կէրէք թէմաշակեանըն չօգլուղունտան, շու արատա, ըէք չօգ սըգլէթ չէքիլիր իսէտ, Սրբազան հաղրէթլէրի, ասլա ուսանմայարագ, հէր խուսուսա տիգգաթը քեամիլ իյլէտիքլէրինտէ, կիւճ իլէ, սահաթ եէտի պուչուգտա գուրա վէրիլմէք պիթէր, վէ կէրէք պըրագըլան գուրա քեաղըտըլարընտան, վէ կէրէք մէզքիւր տէֆթէրէ վազ օլունան (ք) իշարէթինտէն, 792 գուրա կէլմիշ օլտուղու անլաշըլար, վէ պատէհու, թամամ իթմէյի տախի պէր թարաֆ իտէրէք, գուրա սանտըղընը աչարլար, վէ նիզամը իւզրէ, գուրալարը օգոյուպ եազմայա պաշլարլար, վէ ախշամա գատար տէվամ իտէրլէր, լաքին եէվմի մէզպուրտա հէվսի պիթմէտիկինտէն, Օգնական Ժողով ազալարընը, վէ Սրբազան հազրէթլէրինին միհիւրլէրիյլէ, գուրա սանտըղընը միհիւրլէրլէր, վէ փէրտասը կիւն, եէնէ այնի իճրայա տէվամ իտէրլէր, ֆէգաթ օր կիւն տախի պիթմէտիկինտէն, եէնէ սանտըղը միհիւրլէրլէր, վէ Նիհայէթ յուլիս 28 տէ քուէհամարը թէքմիլ իյլէտիքլէրինտէ, էքսէրիյէթի արա իլէ, շու աթի իւզ զիքր զէվաթը, ինթիխապ օլունմուշ օլտուղու անլաշըլար.

	ֆո-ղալար
Յարութիւն աղա Պզտիկեան	692
Գէորգ աղա Պէզիրճեան	655
Թորոս աղա Ոսկեհանեան	583
Աբրահամ աղա Պետօեան	486
Հաճի Յակոբ աղա Ուրֆալըեան	484
Մանուկ պէյ Սամուրգաշեան	482
Պետրոս աղա Պզտիկեան	446
Գրիգոր աղա Գամըշլըեան	426

Պագը գալան 4 աղանըն ինթիխապը զըմընտա, թէքրարէն 792 գրթա մէքթուպ եազըլմասը կիւճլիյիւնիւ տէր խաթըր իտէրէք, հէր նէ գատար Օգնական Ժողով թարաֆընտան, եէնիտէն գուրա վէրիլմէքտէն իսէ, էն զիյատէ գուրա գաղանմըշ օլանլարտան 4 նէֆէր ալընմասը թէքլիֆ օլունմուշ իսէտ, Սրբազան հազրէթլէրի ասլա գապուլ իթմէյէրէք, շու մէտհէ շայան ճէվապը վէրմիշ տիր, "կէրէք պու կիւճլիքլէր, վէ կէրէք պէնիմ ատամլարըմըն էէքտիքլէրի զահմէթլէր, միլլէթիմիզ թարաֆընտան շէվգ ու մուհապպէթ կէօսթէրիլմէքտէ օլուպ, վէ թարաֆը Սալթանաթը սէնիյէէտէն իսէ, թաստիգ գըլընմըշ, վէ թագվիյէթ վէրիլմիշ օրան պիր նիզամնամէնին հիւսնի իճրասընա, գաթան մանի օլամազլար։"

Շու միւնասէպէթ իլէ, թէրթիպի միւսամմէմ պուլունան պիր ընկերութիւն իչին, 1800 ղուրուշ տախի փարա թօքլանըլմըշ տըր։

Պիզ շիմտիքի, ինթիխապ օլունմուշ օրան զէվաթը միւթէպէրէյի թէպրիք իյլէտիքտէն սօնրա, անլէրտէն պաշլըճա իւչ շէյ պէքլէյէճէկիմիզի տախի շիմտիտէն պէյան իտէրիզ, եանի պիրինճիսի մէքթէպլէրին նիզամընա կիրմէսի, միւմքին օլտուղու հալտէ, եազըպ օգուտագ պիլմէզ չօճուգ պըրագըլմամասը, իքինճիսի ֆուգարանըն վէ պիչարէկեանըն գայրըլմասը, վէ իւչինճիսիսի, միլլէթ ու մէզհէպիմիզին շէրէֆինին արթըրըլմասընա, թարաֆլարընտան էզ ճան ու տիլ սայ ու հիմմէթ վէ ֆէտաքեարլըգ օլունմասը. պու իճրալարտա պուլունապիլմէք, վէ հէր թէշէպպիւսանթընա միգտարի քիֆայէ ագըլ իրտիրէպիլմէք իչին տախի, էվվէլա քէնտիլէրինին, կիճէ կիւնտիւզ քիհթապ, վէ պաշլըճա զազէթա օգույուպ միւթալաա իթմէլէրի էզզէմիյէթինի տախի իսթար իտէրիզ։

Սահմանադրութիւնու իճրա իթմէք իչին, Ը.նատօլուճա շու գատար կիւճլիքլէր պուլունտուղու տէրքեար օլտուղու հալտէ, պիր թագրմ եէրլէրտէն, Ռանթրիքխանէ թարաֆընտան մէմուրլար կէօնտէրիլմէքսիզին, Սահմանադրութիւն իճրասընընը մաթլուպ օլունմասը իչին, թէճաճիւպ իտէրիզ։

—Ը.տանատա շու քէտէրամիզ վուգուաթ վուգու պուլմուշ տուր։

Յուլիս 23 տէ ախշամլայն Պզտիկեան Յարութիւն աղանըն մաղազասը գաբուսունտա, թիւրքճէ եազըմըշ պիր բուսուլա կէօրիւլիր, վէ մէզքիւր թէղքէրէտէ, միւմայիլէյհին էօմրիւնէ գաստ օլունաճաղը օգուտնուր։

Շու պապտէ պիր գաչ քիչի ալէյհինտէ սույի զանն օլունուր իսէտ, զայիպէ հիւքմ օլունամատըղընտան, սահիպ ճիւրաթը աբաշթըրըլմասը նիյէթիյլէ, քէյֆիյէթի հալ, առաջնորդ հայր հաղրէթլէրի մարիֆէթիյլէ, տէվլէթլու վալի բաշա հաղրէթլէրինէ իֆատէ գըլընը։

Վալիի միւշարիէյհ հաղրէթլէրի թարաֆընտան, սահիպ ճիւրաթը արանըլմասը խուսուսա, թիճարէթ մէճլիսինէ իհալէ օլունուր. հալ պու քի, հէմ աղայը մէճլիստէն օլան պազըլար թարաֆընտան, մէզքիւր մէճլիսճէ շու մմուրիյէթին պիր միւնասէպէթի օլմատըղը պէյան գըլընմասը, վէ հէմտէ պազըլարըն տախի քէօյտէ պուլունմասը ճիհէթլէ, էքսէրիյէթ պուլունամատըղընտան, սայիր պիր միւխթէլիֆ գօմիսիօն մարիֆէթիյլէ արաշթըրըլմասընա, վալիի միւշարիէյհ հաղրէթլէրի թարաֆընտան էմր օլունուր։

Նասրլ քի պունտան ագտէմ տախի սէօյլէմիշ իտի, Սահմանադրութիւնուն իճրայա, վէ միլլէթճէ հուգուգ ու նամուսսուզմուզուն, լայրգրայա հրթիլ ու վիգայէյէ պաշլամասընտան իմիտ ալարագ, զաթէն մէճպուրի թէպտիլի մէզհէպ իթմիշ օրան զաթլարտան պիր թագրմըրը, եէնէ քէնտի էվվէլքի քիլիսէլէրինէ բիւճու իտիպ, վէ միլլէթ ու մէզհէպճէ, գալպլէրինտէ մէրքիւզ վէ մէոթուր պուլունան զայրէթլէրինի իկհար իյէմիշլեր տիր։

Մէրգումանտէն քեաֆֆէսինին իսմլէրինի պէյան իթմէք ուզունճա օլաճաղընտան, եաընըզ, Ը.տանա միւթէպէրանընտան, Ս. ըրդանէս աղա Ուրֆալըեան իլէ, Յարութիւն աղա Աւետեանընը, վէ Մինաս աղա Մկրտիչեան էհլի հիւնէր ատլիգանլընըն իսմլէրինի պէյան իլէ իգթիֆա իտէրիզ։

Մէրգում Մինաս աղա սահաթճը օլուպ, զայէթ հիւնէրմէնտ օլտուղունտան, քէնտի էսէրի օլարագ, զաթէն պիր գաչ գրթա սահաթ թէրթիպ իթմիշ օլտուղու շէյլէ տուրսուն, կէրէք ճանիպի հիւքիւմէթտէն, վէ կէրէք թարաֆը միլլէթտէն, քէնտույէ միգտարի քիֆայէ մուավէնէթ օլունտուղու թագտիրտէ, կէրէք շէհրի մէզպուրա, վէ կէրէք էթրաֆընա, սեսի եէթիշէպիլիր սուրէթտէ, պիր չալար սահաթ թասնի իթմէք նիյէթ ու արզուսինտէ պուլունմագտէ իմիշ։

Լմոի, մատամ քի, մամուրիյէթի մէմալիք. վէ թէշվիգ ու թէրղիպի հիւնէրվէրան, միւրատը մէարիֆվայէի Օ.ատը հազրէթի փատիշահիտէն տիր, մատամ քի, տէվլէթլու Ալի Բիզա բաշա հազրէթլէրի տախի, էմրի իսլահաթ ու թէրղիպաթ ղըմընտա, տայիմա մէտհ ու սէնա օլունա կէլմիշլեր տիր, վէ մատամքի, Ը.տանա էհալիսի վէ Ը.րիստակէս սրբազան հազրէթլէրի, միլք ու միլլէթին քէսպի մամուրիյէթ իյլէմէսինէ արզուքէշ վէ ղայրէթքէշ պուլունմագտա տըրլար, վէ գուվվէթ ու գուտրէթլէրի տախի միւսաատէ իթմէքտէ տիր, տիմէք տիր քի, մէրգում Մինաս աղա էհլի հիւնէրին, քէնտի մէնզիլի մագսէտլէրինէ իրէպիլմէլէրի զըմընտա, էմէլի եղէպ իւզրէ օլմայա, ճէսարէթ իտէպիլիրիզ։

Լյօյլէ պիր սահաթ Ը.տանատա եաբըլտրզը հալտէ, էհալիի պէլտէճէ պիր մուհասսէնաթը ալնմէ տիմէք օլաճաղընտան պաշգա, մէրգում էհլի հիւնէրին իսէ, հէմ թէշվիգ օլունաճաղը, վէ հէմտէ տահա սայիր իճրաաթլարա տախի թէշէպպիւս իտէրէք, ասարը պէրկիւզիտէսինի էպէտի գըլաճաղը, շիւբհէտէն միւսթէղնի աիր։

Շու միւնասէպէթլէ, Ը.տանա էհալիսինի, պիր պաշգա իուսուսատա տախի թէշվիգ վէ քէնտի մէնֆաաթընա տավէթ իտէրիզ, շէյլէ քի, Ը.րիստակէս սրբազան հազրէթլէրի մայէթինտէ պուլունան Պ. Սերովբէ Գալֆաեանընը, զաթէն տէֆթէր թուրմագ ուսուլինճէ մէհարէթի քիֆայէսի պուլունուպ, վէ Իսթանպօլտա իսէ, մէզքիւր իլիմ իւզրինէ տէրս տախի վէրմիշ օլտուղունտան, վէ Ը.տանա էհալիսի իչին թիւճճարըզգ վէ զերաաթ պիյիւք պիյիւք իւմիտլէր վէրիպ, վէ թապիաթիյլէ, նիզամընտա տէֆթէր թուրմագ իլմի հատտէն զիյատէ էլզէմիյէթտէն պուլունտուղունտան, թամ ֆուրսաթ եաֆթէ տիր տէյէրէք, մէրգումտան, շու իլմի մէքթէպլէրինտէ տէրս վէրմէսինի թալէպ վէ իպրամ իթտիքտէն պաշգա, բազար կիւնլէրի տախի, զաթէն եաշարը քէմալէ իրմիշ, վէ իշ պաշընա կէզմիշ օրան զաթլար, պիր եէրէ թէճէմմիւ իտէրէք, աղ չօգ մէզքիւր իլմի թահսիլ իթմէյէ զայրէթ վէ արզու իթմէլի տիրլէր։

Մէզքիւր իլմ հէր ատէմ իչին էլզէմիյէթտէն օլտուղու սրբատա, նասրլ քի տէտիք, Ը.տանա էհալիսի իչին, տահա զիյատէ էհէմմիյէթտէն պուլունտուղունտան, ումարըզ քի, Ը.րիստակէս սրբազան հազրէթլէրի, սայիր ասարը մէմուհէլէրի սրբասընտա, շու էսէրի վաճիպ իւլ իթթինատան տախի, սարֆը նազար իթմէյէրէք, էհալիյի թէշվիգ իտէրլէր։

—Պիր զազէթանըն շէրէֆ ու մէնֆաաթը, քէնտի ֆէրիզէսի իգթիզասընճա, տայիմա հագգանիյէթի թասահուպ իթմէք օլտուղուն պիլտիկիմիզ հալտէ, կէչէնտէ Ը.սբրտան թարաֆըմըզա կէլմիշ օրան իմզասըզ պիր մէքթուպու, միւթէվէֆանըն միւրատը մէրդուպու իւզրէ, վասիյէթնամէսինին հիւսնի իճրասընը կէօրմէք, եանի, պիր թարաֆտան զուհուրա կէլէն հէր նէվի թէսալլութա գարշը, միրասը մէզպուրու թասահուպ իթմէք, նիյէթի խայրիյէսիյլէ, տօգսան պէշ նիւմրօլու Վարագատա նէշր իյլէմիշ իտի։ Հալ պու քի, պու տէֆա, միւթէպէր մահէլլէրտէն ալտըղըմըզ մալիւմաթանազարէն, մէզ-

քիւր մէքթուպտա, միւթէպէրանը միլլէթ-տէն Ղանագ—գալեալը Կարապետ աղա Յակոբեան ալէյհինտէ եազըլմըշ օլան խնատաթըն, քեամիլէն վահի վէ էսասսըզ օլտուղու անլաթտրրըլմըշ օլուպ, վէ աղայի միւմայիլէյհ ալէյհինտէ իսէ, պիր կիւնա սույի նիյէթիմիզ օլմատըղը, վէ օլամայաճաղը պէտիտար օլտուղունտան, մէքթուպու մէղպուրուն պու պապտէ տէրքեար օլան քիշիլիկի պէյան իլէ պէրապէր, էօյլէ պիր զաթ հագգընտա, լաւըմ կէտէն բիրայէթի քեամիլէմիզի տախի, իշ-հարա միսարաաթ իտէրիզ։

—Ապարաշ թարաֆընտան ալտրղըմըզ մալիւմաթա նազարէն, Տավութ վէ Սարգիս էֆէնտիլէր, եազընտա Իսթանպօլտա պուունաճագլար տըր, վէ զանն իտերիզ քի, Լ.Օ.էյթին իշխանլարընտան, իքի նէֆէր պաշգա իշխան իլէ, տէր Մովսէս քահանայ տախի, պէրապէր կէլմէքտէ տիրլէր։

Ինկէր եանլըշլըգ եօգ իսէ, մէրգուման իշխանլարըն կէլմէսի, վէրկի մատտէսինտէն տօլայը իմիշ։

—Ինթիտիկիմիզէ նազարէն, Պաղաքական ժողով ատենապետլիյինտէն, Բ.ղաթն Գրիգոր էֆէնտի հաղրէթլէրի իսթիֆա իթմիշ օլտուղունտան, Իարունակ պէյ հաղրէթլէրի ատենապետ օլմուշ տուր։

Մերի միւմայիլէյհ հաղրէթլէրինին, Խարոբն Յանձնաժողով վագթինտէն, Հաճըն Հայլարընն սէֆիլ հալէրի հագգընտա, միգտարի քիֆայէ մալիւմաթլարը օլտուղուն պիլտիկիմիզտէն, շու աթիտէքի վուգուաթ իւզէրինէ, այրըճա տիգգաթը թամամլէրինի, տավէթ իտերիզ։

Պու տէֆա օլ ճիվարտան ալտրղըմըզ մալիւմաթա նազարէն, Հաճըն տէրէպէյի Գոզան օղլու Յուսուֆ աղանըն պիրատէրի Հաճի Պէյ, ատէթինտէն օլտուղու իւզրէ, շէհիրէ կէլտիկինտէ, եինէ կիտիպ, Թիւր օղլու Հաճի Վանոսուն խանէսինտէ միւսաֆիր օլուր, վէ զաթէն կիւզէլլիքտէ մէշհուրէ օլան, մէրգումուն Սրբուհի նամ զէվճէսինէ ճէօղ վուրուր։ Վէ ֆիքրինճէ ճանվէրլիյէ գարար վերէրէք, քէնտի ատամլարը մարիֆէթիյլէ, ճէպրէն մէրգումէյի գաբտրրտարը պիրլէ, քէնտի գօնաղընա կէնտէրիր, վէ նիյէթի ֆաճիասընը իճրա իտէր։

Պիչարէ գօճասը հաճի Վանոս կիպի պիր գահրաման ատէմ, պաշընա կէլէն շու տէհշէթէնկիզ հալի կէօրտիւքտէ, բիւր հիտտէթ քէսիլէրէք, թիւֆէնկի գաբտրը պիրլէ, կիտիպ մէզքիւր ճանավարտան ախը ինթիգամ իթմէք իսթէր իսէտ, էթրաֆընտա օլանլար, թուրթարլար պրագմազլար. մէրգում հըրսընը եէնէմէյիպ, պիր տիւրլիւ քէնտույի զապթ իտէմէտիկինտէն, վէ ար ու հիճապընտան նաշի, տիւքքեանընընն քէբէնքլէրինի գաբատրգտան սոնրա, քէնտու քէնտույի ասարագ, հէլաք օլուպ կիտէր։

Հու էսէֆէնկիզ վուգուաթը պիզէ պիլտիրէն զաթ, պունտան սոնրա, պու պապտէ տահա թաֆսիլլի մալիւմաթ վիրէճէկին վատ իթտիքտէն պաշգա, "էկէր, տէմիշ տիր, Հաճըն Հայլարընն, շու պարպար վէ եապանի Գոզան օղլուլարըն էլլէրնտէն չէքտիքլէրինի պիր ատէմ գալէմէ ալաճագ օլսա, ճիլտլէրճէ քիթապլար տօլուպ, վէ օգույանլարըն իսէ, հէր սահիֆէսինտէ, բէք չօգ կէօզ եաշարը տէօքէճէկկի շիւբհէսիզ տիր։"

Գիշի պու ալէմտէ իւչ շէյ իչին եաշար, մալ, ճան վէ ըրզ, Հաճընտա իսէ պու իւչ էլտէն հիչ պիրիսի թէհլիքէտէն խալի տէմիլ տիր, վէ մէմալիքի մահրուսէտէ, էհալիտէն հէր շախսըն, ֆէրտէն ֆէրտէն, բահաթ ու սէատէթի հալի, վէ վիգայէյի ըրզ ու մալի, նիյէթի խայրիյէյի Օ.ամը հաղրէթի փատիշահիտէն պուլունտուղու թագտիրտէ, օթուզ պին գատար նուֆուսուն, օլ մէրթէպէ զուլում ու պարպարլըգ բէնչէսինտէ մէթրուք գալմասը, հիչ պիր ադլ ու զիմմէթին վէ շէրիաթըն գապուլ իտէճէկի շէյ տէյիլ տիր. վէ շու խուսուստա իսէ, պաշլըճա Խաթրիքխանէմիզ մէսուլ տուր. զիրա, թարաֆը Սալթանաթը սէնիյնէտէն, շու սէֆիլ սիւրիւնիւն կէօզճիւլիւյիւ, անճագ քէնտույէ իհալէ օլունմուշ տուր։

Հաճըն էհալիսինին չէքտիկի տախի, քէնտի առաջնորդունուն եիւզիւնտէն տիր, չիւնքի, քէնտի բահաթլըզը պօզուլմասըն իչին, հէր վագթի, էհալիվիզ իյի տիր բահաթ տըր տէյէրէք Խաթրիքխանէյի մէքթուպլար իլէ ալտաթմըշ օլտուգտան պաշգա, հաթթա կէչէն սէնէ Իսթանպօլա կէլտիկինտէ տախի, թէրսուս քարոզչի Գրիգոր վարդապետին սէօյլէտիքլէրինին զըտտընը սէօյլէյէրէք, տայիմա Գոզան օղլունու մէտհ ու սէնա իթմիշ, Տեղապահ Սրբազանը գանտըրմըշ, վէ Գոզան օղլունա խիթապէն, պիրտէ գուրու քեաղըտ ալարագ կէրի տէօնմիշտիւր. վէ պէս պէլլի, Խաթրիքխանէնին օլ վագըթ քի սէֆիլ հալնի, պիզզաթ կէօրտիւկիւ կիպի խապէր վերէրէք, պիր գաթ տահա ճանավարլըգ ճէսարէթի քէսպ իթմէսինի մուճիպ օլմուշտուր,

Գրիգոր վարդապետ օլ վագըթ, թարաֆը սալթանաթը Սէնիյնէտէն, օրայա Իսթանպօլտան սահիպ ատալէթ վէ էհլի իսթիգամէթ պիր գայիմագամ իրսալինէ լութֆ ու մէրհամէթ պույրուլմասընն իսթիտա օլունմասը էլզէմիյէթինի, վէ էօյլէ օլմատըգճա, Հաճըն էհալիսինին, հիչ պիր ճիհէթլէ, հիչ պիր զուլում ու թէատտիտէն գուրթուլմայաճաղընը, իտտահա իթմիշ իտի, վէ հալնա տախի իթմէքտէ տիր. հալ պու քի, պիր թագրմ Իսթանպօլտա մուալլէպիյլէ պիյիւմիշ ատամլար, վէ ախշամ սապահ օլուգ չօճուգլարըյլա եէյիպ իչիպ, բուբլա տէօշէքլէրտէ եաթըպ ռահաթ իտէն զաթլար... էօյլէ եէրլէր հագգընտա իշխիտիքլէրինի, պիր՞մասալ, եախոտ պիր սիվրի սինէք վըզըլթըսը եէրինէ գօյտուգլարընտան, վէ էօյլէ զաթլար, զաթէն հիչ պիր շէյ պիլմէտիքլէրի հալտէ, պիլմէտիքլէրին տախի պիլմէյէրէք, քէնտիլէրին, Կիզօլար վէ Խալմէրսթընլար եէրինէ գօյտուգլարընտան, գըրգ եըլլըգ Յանիյի, պիր կիւնտէ Վանի իթմէք իւմիտիյլէ, պիր բարչա քեաղըտ եաղարագ, Գոզան օղլու կիպի պիր եապանիյի, մէտէնիյէթէ վէ ինսանիյէթէ տավէթ իթմիշլեր տիր։

Հաշարըզ ագըլլարընա...։

Հէր եէրտէ հէր ֆէնալըգ վուգու պուլապիլիր, թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ տէտիլ տիր, լաքին, սահիպ ճինայէթտէ արանը, էլտէ օլուր, վէ ճէզասը վէրիլէրէք հագգանիյէթ զալէպկ իտէր, վէ հէր քէստէ թէսէլլի օլուր ատէթ տիր։

Հիմտի Գոզան օղլու, ճէպրի պիր Հայ գարըսընն ըրզընա գաստ իթմիշ, պու պիր պարպարլըգ վէ ճանավարլըգ տըր, օնուն իչին թէաճճիւպ իթմէյիզ, լաքին Խաթրիքխանէմիզ պու պապտէ տախի ույուր, իհմալ իտէր, վէ եախոտ տիշհունմէյէ վագըթ պուլամայարագ, հուգուգ ու նամուսը միլլէթիմիզի, լաղամ կէլէն թարղէյէնին իճրասըյլա եէրինէ կէթիրմէզ իսէ, օնա՞ էսէֆ իտէրիզ, վէ բէ՛ք չօգ էսէֆ իտէրիզ. զիրա, տիւնեատա օնտանտա պիյիւք, պիր կէվշէքլիք օլամազ. վագա կիտէն պիր գարը տըր, լաքին քեաֆֆէյի Հայ իսմինի թաշընան իչին, սիւքիւթ իթտիկի հալտէ, պիր քիր վէ պիր լէքէ տիր. պագալըմ շիմտի Խաթրիքխանէմիզ թարաֆընտան, շու լէքէյի, կէրէք քէնտի, վէ կէրէք ումումէն միլլէթիմիզ անընտան սիլէճէք, շէվգ ու զայրէթ իղհար օլունուպ, վէ Երմէնի Յէլենասընը, Գոզան տաղը Փարիսի էլինտէն ալապիլէճէք պիր Մէնէլաս մէյտանէ կէլէրէք, պիր Յունան ճէսարէթին իպրազ իտէճէ՞ք մի տիր։

Ինշաալլահ, շու Սրբուհի պիր սէպէպի ազիմ օլուրտա, Հաճընա թարաֆը Սալթանաթը սէնիյնէտէն, պիր էյի գայիմագամ կիտերտէ, զէվալլը վէ պիչարէ էհալի, պիր տաղ Հայտուտու բէնչէսինտէն գուրթուլարագ, սայիր թէպաայը տէվլէթի Ալիյէյի ատալէթմայէ միսիլու, սայէյի ինայէթվայէյի հաղրէթի Հաշինշահիտ, այնի ատալէթ ու ասայիշ ու սէատէթի հալէ նայիլ օլուր, վէ ինսան օլտուղունը թանը։

Խաթրիքխանէմիզ, իլէրուտէ հուսուլէ կէլմէսի իհթիմալտէն պուլունան ույղունսուզլուգլարը վէ ֆէնալըգլարը տախի տիշհունէրէք, Հաճընըն շու զալըմըն բէնչէսինտէն գուրթուլմասը զմինընտա, հէր նէվի սայ ու ղայրէթ վէ ֆէտաքեարլըզը իթմէլի տիր, զիրա մալ ու ճան ու ըրզ պիյիւք շէյ տիր. պիր կիւն սիվիլիճէք պիյիւյէրէք, պիր ֆէնա չըպան օլմասը ագլէ ղայէթ եագըն տըր, վէ էմնալիտ չօգ տէֆա կէօրիւլմիւշ տիր, վէ Խաթրիքխանէտէ պէլասընը չէքմիշ տիր, վէ հալնա տախի չէքմէքտէ տիր...։

—Պիր դաշ տէֆաթըր ղազէթալարտա, Գում—Գաբու եանկընը իչին, էօթէտէ պէրուտէ իանէ թօքլանըրմագտէ օլտուղու օգունմագտա տըր, վէ զանն իտէրիզ քի, շու փարա եիւզ պին ղուրուշա եագըն տօլմուշ տուր, հալ պու քի, հալեա պու կիւնէ տէկին, մէզքիւր իանէլէրին, քիմէ՞ վէ նէ՞րէյէ, վէ քիմին էմրի վէ էմնիյէթիյլէ թէսլիմ օլունտուղու, իշնիլէմէմիզ տիր։ Պիզ շաշ՞ըզ Պաղաքական ժողովուն, վէ խուսուսիյլէ Սրբազան պատրիարք Հայ հաղրէթլէրինին պու սիւքիւթ վէ պու տուրկունլուղունա, միլլէթ փարա վիրմէզ տէրլէր, իշթէ վերիյօր, լաքին նէ՞րէյէ կիտիյօր, եախոտ նէ՞րէտէ գնալը յօր, նի՞չին պագմայօր, վէ էհալիյէ պիլտիրիպ, իլան իթմէյօր Խաթրիքխանէ, մէկէրչի պու մէսուլիյէթէ Խաթրիքխանէյէ տիւշմէ՞զ մի, վէ ասըլ մէմուրիյէթէ տախի, Տնտեսական խորհուրդուն տէյի՞լ մի տիր, նէ՞րէտէ տիր Տնտեսական խորհուրդ, իքի այտան պէրու թէճէմմիւ իթտիկի վա՞ր մը տըր, աճէպա, Մօմճեան Արկտիչ աղա մատտէսի, Տնտեսական խորհուրդուն տաղըմասընը մուճի՞պ մի օլմուշ տուր... Թօքլա՞նմայաճագմը տըր արթըգ, իսթիֆա իթմի՞ զ մի, իտէճէ՞ք մի, Պաղաքական ժողով սօրտո՞ւմու, սօրաճա՞պ մը, եօխսա պիր այտան պէրու, պիր Տնտեսական խորհուրդուն ներէտէ օլտուղուն անլամայա տախի, նէօպէթ պուլա՞մատըմը. ինանընրըզ էօյլէ օլմասընա, զիրա հաֆթատա 4 առաջոտ 400 գալէմ ի՞շ թէսվիյէ օլաճագ տըր...։ Նէ՞րէտէ տիր Տնտեսական խորհուրդուն միւհիւրիւլիգթիզա իտէն քեաղըտարը քի՞մ միւհիւրլէյօր, վէ լազըմ կէլէն իշէրէ գա՞նղի մէճլիս պագրյօր, նէ՞ օլտու Սամաթեա հիսապլարը, պիթիրտի՞ մի Տնտեսական խորհուրդ Դարա կիւմրիւք հիսապլարընը, աճէպա Տնտեսական խորհուրդճա հիչ պիր իգթիզա գա՞լմամըշ մը տըր. աճէպա Խաթրիքխանէմիզտէ Սահմանադրութիւն բիսալէսինտէ էօյլէ՞ մի եազըլը տըր. այնի սիւալլէրի իտէրիզ Երմտական խորհուրդ վէ սայիր խորհուրդլար վէ հոգաբարձութիւնլար հագգընտա։

Ինհալի փարա վիրմէ՞զ մի. վիրմէզ տէյիլ. քէքտէ ճէօմերտճէ վէրիր. լաքին, նէ՞ իչին վէրսին, գա՞նղի կէօրտիւկիւ իյիլիքտէն վէ սէմէրտէն թէշվիզ օլունարագ վէրսին. շիմտիյէ գատար վերտիքլէրինին գա՞նղսինին տօղրուտան տօղրույա կիտէրէք... վէ էօթէյէ պէրույէ իլիշմէ յէրէք... Նիյէթ իւզրէ իսթիմալ օլունտուղուն կէօրմիւշ տիւր, վէգա՞նղլսինին հիսապը լայրգրյա ալընապիլմիշ տիր. քիմէ՞ էմնիյէթ իթսին էհալի, Խաթրիքխանէյէ՞ մի... կիւճնմէսին Խաթրիքխանէ պու աղըր սիւալնմիզլէ, զիրա իսպաթմըզ էլնմիզտէ տիր, նէ՞րէտէ գալը, պուռնդան էնդ ուենդ ֆէրէ՞, Ալսը—Գաբու եանղընընտա եանան պիչարէկեան իչին թօքլանան, օն տօգուզ պին շու գատար ղուրուշ, մագսէտինէ իսթիմալ օլունտո՞ւմու, մէրգուման պիչարէկեանէ պիր իյիլիք եաբըլը՞մը... Հա՞շա, էսէ՞ֆ իտէճէք շէյ... Նէ՞րէտէ գալը մէպլաղը մէզպուր. Նիչէ տէֆա սէնասընը օգուտտուղումուզ Տնտեսական խորհուրդ, արատը, պուլտու, վէ էլտէ իթտի՞ մի, եօխսա փարա եէրինէ հալա՞ մը կէչտի էլինէ...։

Փանոսեան միլլէթին հէր պիր շէյինի ֆասլ ու զէմմ իտէր տէրլէր, ի՞թմէյէլիմ մի, մէ՞տհ մի իտէլիմ. Հայտէ մէտհ իտէլիմ, լաքին, նէյի՞, ադսինէ զուհուրա կէլէն հարաքէթլէրի՞ մի, ֆուգարայա օլան զատրրլըգլարը՞ մը... մը... մը... մը... գա՞նղի իյիլիյի, իմտի թէքրարէն սիւալ իտերիզ Խաթրիքխանէտէն, շու Գում—Գաբու հարիգզէտէլէրի իչին թօքլանան իանէլէր նէ՞րէյէ կիտիյօրլար, վէ Ալսը—գաբունուն քի կիպի պիր քէօշէտէ իլիշիպ գալմայաճաղը նէտէ՞ն մալիւմ տուր, քի՞մ տիր վէքիլլի, քի՞մ տիր շահիտ, քիմտէ՞ն ալմալըյըզ լազըմ կէլէն մալիւմաթը, վէ քիմէ՞ իֆֆատէ իթմէլիյիզ տէրտիմիզլի...։

Եա՞ Սրբազան հայր հաղրէթլէրի, հէր քէստէն գիյատէ սէն մէսուլսուն պու պապլէրտէ, ըէճա իտերիզ, նիյազ իտերիզ, կէօսթէր պիզէ, շու պիչարէկեան իչին թօքլանան իանէնին էմնիյէթլի մահէլլինի։

Եա՞ սրբազան հայր, պունտան սոնրա, էհալի մէյեուս օլարագ, վէ գազ կիպի սօյուլմագտան, վէ պիր թագրմ... լարա վէրիպ եէտիրթմէքտէն իսէ, "պիզզաթ քէնտիմ եէրիմ սէֆայի խաթըր իլէ" տէյէրէք, ֆուգարայը կէօզէթմէք ֆազիլէթինտէն տարիսի կէրի տուրուր իսէ, հագգը եօ՞գ մուտուր, վէ սէպէպի էվվէլ տախի, թարա ֆը ալինիզտէն շու պապտէ զուհուրա կէլէն իհմալ եախոտ սիւքիւթ օլաճագ տէյի՞լ մի տիր

Ֆուգարանըն հագգընը սօրան վէ արաեան Փանոսեան, ֆէնա վէ հագգսը՞լ մը սէօյլէյօր աճէպա...։

—Խարաֆըմըզա կէլմիշ օլան շու միւէսսիր մէքթուպու այնէն տէրճ իտէրիզ։

Խօսքս կուզեմ հիմնել մեծատան մը կենաց նըկարագրութեանը վրայ. աշխարհքը փլաւ, սակայն մեծատունը իւր վիճակը ապահովուցած ըլլալուն համար անգամ մ'ալ իւր սիրաը չը դարձուց աւերակներու տակ մնացող ոդիներուն վրայ. հոն տաղտկալի, հոն շնչասպառ կեանք կը վարէ, կիսամեռ աղքատը, սակայն մեծատունը միւս կողմը անցած ուրիշ հնդիրներով կ'զբաղի, անանկ խրդիրներով զոր իրեն միայն կը հետաքրքրեն. երբեմն կը հառաչէ, թէ ի՞նչ ցաւալի վիճակ է, որուն աղքատները ենթակայած են. սակայն այս հառաչանքը մահատեղծներու սրտի վկայութիւնն է, առանց գործով հատատաելու կամ բարիք ընելու, որովհետև գործն է միայն գովելին և ո՛չ դատարկ հառաչանքը... Խմբագի՛ր, Զմիւռնիոյ վիճակն ալ միևնոյնն է. մեծատունը առանց իւր աղքատը մտածելու երբեմն զբօսավայրիներ կը յաճախէ, բայց երբ Զմիւռնիա կրվերադառնայ, ազգը յուզելու կաշխատի ենթադրենք թէ նպատակ մ'ունի զոր պիտի քալեցնէ, արդեօք այս նպատակէն իրեն կամ հասարակութեան շահ մը կարտադրուի՞. ենթադրենք թէ այս ալ կունենցուի, եթէ այս շահը հասարակութեան կամացը զոհէ, չըլլա՞ր. ընդ հակառակը իրեն ուրուագիծները նպատաւոր չեն և իրեն կամքը նպատակի մը կը թագաւորէ, որ ինքնին կը բացատրուի։ Քանի մ' երեւելի հարուստներ շատ բաներու ձեռք զարկին, տխո՛ւր, ասոր տեղը շատ մեծ բարիքներ կրնային ընել ազգին, —չը յաջողեցաւ. հիմայ ալ Տէր Յակոբ քահանայի մը անդորրութիւնը կը վրդովին, առանց օրինաւոր ատենի մը մէջ զայն դատապարտելու։ Հարցուցէք են մէկուն թէ ո՞րն է դիւցազնութիւնը, ահաւասիկ՝ պատասխանը, թէ բեղի՝ դէշութիւն ընողին բարիք ընելով ամչցուր։ Եթէ Տէր Յակոբը Զմիւռնացւոյմէ քանի մ' ոդիին քմնցը հակառակ է ու անոր համար զայն կամքատանեն, թո՛ղ ամչցունեն զինքը աւելոր պատուելով. կաղաչեմ Պ. Խմբագիր այս պզտի յօդուածը ընդունեցէ՛ք Ձեր թերթին մէջ ու Ձեր կողմէն ալ մի՛ զլանաք քանի մը յորդոր ուղղելու մեր Զմիւռնացւոյ։

Մնամ ան * * *

Ինկէր միլլէթիմիզտէ, բուհպան կիւրուհոյ իւղէրինտէ կէօրիւլէն էթվար ու հարաքեաթը նահէմվարէտէն թէշէքքի իտէր իքի քիշի ջըգմըշ իսէ, պիրինճիսի քէնտիմիզ օլտուղուն, ալէնէն իգրար իտէպիլիրիզ. վէ շու էսէֆէնկիզ խըտմէթտէն մագսէտիմիզ իսէ, տէյիլ պաշգա պիր շէյ, իլա, միլլէթիմիզին սէլամէթի հալի, վէ շան ու շէրէֆի խաթրը իչին, բուհպան կիւրուհիմիզին իսլահը հալինէ արպուքէշ պուլունմամըզտան իպարէթ պուլունմուշ տուր։ Ա՛գաա, ումումուն մէնֆաաթը իչին, էշնասը մուղիրրէյի մէյտանէ ջըգարըպ խապէր վիրմէք, պիր ֆազիլէթ տիր, լաքին, զարաղընա պիր էհլի ըրզընն քէսրի նամուսունու իրթիքեաղ իթմէք, հէմ կիւնահ տըր, վէ հէմտէ նամէրտլիք տիր. էկէր միլլէթ ու մէզհէպիմիզի սէվէր, վէ էկէր ինսանիյէթ ու մէտէնիյէթէ բիրայէթ իտէր իսէք, պիր բուհպանըն հագգը եէրտէ ֆասլ օլունտուղուն կէօրտիւկիւմիւզտէ, գալպիմիզտէ նէ գատար քէտէր ու էսէֆ հիսս իտէր իսէք, պիր բուհպանըն նահագգ եէրտէ ֆասլ ու զէմմ օլունտուղուն կէօրտիւկիւմիւզտէ տախի, հէզարան գաթ զիյատէ էսէֆ իթմէլիյիզ. զիրա, էվվէլքի խուսուստա եալընը պիր շախսա զատրրլըգ օլուպ, հալ պու քի, սոնրաքի խուսուստա, հագգանիյէթէ խիյանէթ օլունմուշ օլաճաղընտան, տօղրուտան տօղրույա կէրչի պիր գբսա, ֆէգաթ տօլայրտան պէնիի ճինսի ատէմ զատրրլըգ տիմէք օլաճաղը պէտիտար տըր։

Պիր ատէմին ալէյհինտէ նահագգ եէրտէ զարաղ պաղլամագ, վէ ատավէթէ չըզըշմագ, վագտա նամէրտլիք տիր, լաքին սոնրատան նէտատէթ պիրլէ թագսիրաթընը իթիրաֆ իտիպ, վէ քէնտույի թասհիհէ նիյէթ վէ արզու իթմէք, էն պիյիւք մէրտլիք, վէ ալճէնապլըգլարտան պիրիսի տիր. պու ալէմտէ էն մէշհուր գահրաման, էն պիյիւք տիւշմէնի եէնէն օլտուղու միսիլու, էն զիյատէ ֆազլը ատէմ տախի, ինսան թապիաթընա մախսուս օլան, էն ֆէնա խասսէլէրտէն պիրիսինի եէնէն ատէմ տիր։

Պիզ տէր Յակոբ Պալապանեանը թանըմայըպ, անճագ պիր գաշ տէֆա, պազը բիսալէլէրտէ, ֆասլ ու զէմմ օլունտուղուն կէօրտիւկիւմիւզտէն, մէրագ իտէրէք, քէսպի մալիւմաթա ջըգըշմըշըզ տըր։

Ադգլարընտա էմնիյէթի քեամիլէմիզ տէրքեար օլան պիր իքի զաթլարտան ալ-

տրզըմրզ մալիւմաթլարա ճէսարէթէն , պի-
չարէ քահանայը , մին զայրի լիյագաթ ,
եալընրզ հագգանիյէթին խաթրը իչին , թա-
սահուպ իթմէք նիյէթլէրինտէ իքէն , պիր-
տէ թարաֆըմրզա , շու պալատաքի մէքթուպ
կէլմիշ , վէ շու միթալաամրզը տախի միւ-
վէտտի օլմուշ տուր ։

Տէր Յակոբ հայրը պաշըճա վէ ալէնէն
ֆասլ իտէն , Սիմոն աղա Ա՝էմեան օլմուշ
տուր . պու-զաթը տախի թանըմայրզ , լաքին
պիր միւթէպէր ֆամիլիա զէնճիրինի թէշքիլ
իթմէքտէ օլտուգլարրն , վէ համիյէթ ու
ինսանիյէթլէրի հագգընտա , հիւսնի զաննը-
մրզը տավէթ իթմիշ պուլունան պիրատէր-
լէրի Գալուստ աղանրն իսմիտէ , գուլաղըմը-
զա բէք եապանճը տէյիլ տիր ։

Լյկէր իշլիթիկիմիզտէ սէհվիյաթ եօք ի-
սէ , եվվէլլէրի , տէր Յակոբ հայրը էն ղի-
յատէ սէվէն Սիմոն աղա Ա՝էմեան օլտուղու
հալտէ , հէր նասրը իսէ , սօնրատան , պէյն-
լէրինտէ շու ատավէթ թօհումանուն ֆիլիս-
լէնմէսինէ , վէ պիր թագըմ պէտխահ ու
նամէրտլէրին կիւլիւպ սէվինմէսինէ սէպէպի-
եէթ վէրմիշ տիր ։

Մէսմուաթա նաղարէն . Տէր Յակոբ
հայր , ալէյհինտէ զուհուրա կէլէն շու պէտ
մուամէլէ վէ հագարէթ իւզէրինէ , քէնտու
քէնտույէ գահր իլէ , քիլիսէճէ խըտմէթլէր-
տէն տախի , արընտան նաշի էլ չէքմիշ տիր ։

Լյկէր սահիհէն , շու քահանայ ալէյհին-
տէ զուհուրա կէլէն լէքէլէր , եալընրզ պիր
զարաղտան նէշէթ իթմիշ իսէլէր , պու ա-
լէմտէ , պունտանտա պիւյիւք պիր կիւնահ վէ
պիր խիյանէթ օլամազ , վէ շու կիւնահ
ու խիյանէթին սահիպլէրի իսէ , էկէր զիմ-
մէթ ու զամիրտէ սահիպի իսէլէր , եէքտիկէր-
լէրինտէն , վէ հէմտէ բուհպան կիւրուհինտէն
օլան պիր զաթ իւզէրինէ սիրմիւշ օլտուգ-
լարը լէքէլէրի , անճագ քէնտի նէտամէթլէրի
վէ խալիսէթլէրի սուլարըյլա , մէրճէ վէ ա-
լիճէնապճա եը յդամայա միւսարաաթ իթմէ-
լի , վէ ֆազիլէթ տիվանընտա տախի աֆէրինէր
տէֆնէսինէ մաղհար պույրուլմալը տըրըր ։

Լյսէֆ վէ թէասճիպ իտէրիզ քի , Ի՝զմիր
կիպի պիր մէմլէքէթտէ , շունճա սահիպ տի-
բայէթ , վէ սահիպ նուֆուզ զաթլար էքսիք
տէյիլ իքէն , շիմտիյէ գատար , շէյլէ պիր
ույղունսուզլուգ թիքէնինի , գօրարրզ տիշա-
րը ալթամատրզար , եախսա ալթամատրզար . . . ։

Նէ՞ աճայիպ շէյտիր քի , Օ՝ազիկ իլէ
Ա՝ըշալոյս պէյնինտէ զուհուրա կէլէն միւնա-
զանրն թէսվիյէսի զըմբընտա , նուֆուզլար
զաթլար , էն պիւյիւք նուֆուզլարրն ծարֆ
ու ֆէտա իտէրլէր տէ , Ա՝էմեան իլէ Պա-
ղասպանեան պէյնինտէ տէրքեար օլան , վէ
այնի ճինստէն պուլունան միւնաղաա վէ ույ-
զունսուզլուգ հագգընտա , քէմալ մէրթէպէ
պի գայտրը իթթիհազ իտէրլէր . ածէպա
պու խուսուս օնտան տախի զիյատէ շայանը
իթթինա տէյի՞լ մի տիր , շիւբհէսիզ . լաքին ,
պէսպէզլի եօ՝ապէրլէ+ էլմէը պէյզլէ իսթէմէք-
տէ օլմալը տրը , եօխսա ինսանիյէթի էլմէը
նէզտինտէ , էյզլէ պիր բուհուն մէրտուտ սա-
յրլաճաղը պի իշթիպահ տրը . . . ։

—Կէչէն հաֆթա , Ա՝էճմուատաքի Ը՝տա-
նա մէքթուպլարընրն պիրիսինին ճէվապրն
տախի պու տէֆա վէրէճէկիմիզի պէյան իթ-
միշ իտիք ։

Ա՝եղքիւր մէքթուպտա , պիզիմ եազտրը-
մրզ պահսրն , պաշըճա իքի եանրշը , կիւյա
թասհիհ օլունմուշ տուր ։

Լյկէր սահիհէն եանրշըմրզ թասհիհ օ-
լունմուշ օլա իտի , թէշէքքիւրէն գապուլ
իտէր իտիք , լաքին մէյտանէ կէթիրիլէն լա-
գըրտըլարտա , հէրզէկիւտէն պաշգա պիր շէյ
պուլունմատրգտան պաշգա , Ը՝տանա բաթլի-
ճանը կիսի , պիր թանէ տէ իրի եալան պու-
լունտուղունտան , էյզլէ պիր ճէհալէթ սէմ-
բէսի օլան մէքթուպա , անճագ նէֆրէթ իւզրէ
ճէվապ վէրիրիզ ։

Եանրշաբրմրզ։ Կիւյա պիզ 90 նիւմէրօ-
լու Ա՝արագատա , Ը՝տանատա քիւշատ օլու-
նաճագ խասթախանէ իչին , Դէլլէրիմիզդէն
Ա՝ըբքէաշլարտէ Ա՝անուկ պէյէն , էվ Ի՝ուտ
Դելլէրինդէն պոլիչ , Պարպուր պէյլարտէ հիմմէթ
վէ ղայրէթլէրի էլէ օլմուշ , վէ Ը՝ըլսպուլէս
էպիսկոպոս պոլիչ , լաքին էլէն ընէվլիգաֆ վէ նասիհաթը
մուճիպ օլտու , տէմիշ իմիշիզ ։ Հաշ պու քի
քեամիլէն եալան տրը , չիւնքի , պիզ ասլա
էյզլէ պիր լագըրտը գալէմիմիզէ ալմայրզ ,
վագա Ը՝ըիստակէս սրբազանրն իսմինի զիքը ,
վէ Ընէշվէգ ու Նասիհաթը

նը իսպաթ զմբնոտա շահիտ տիյնէթմէք լաղըմ կէլիր։ կէլիպ իքի նէֆէր էշլի ըրզ Հայ կէոթիւրիւրլէր շէհատէթ իթտիրմէյէ, լաքին հաքիմ էֆէնտի, Խրիսթիյանլն շէհատէթի գապուլ օլունմազ, Իսլամ օլմալը տէր, հալպու. քի, Իսլամ շահիտ պուլունմատըղընտան, քարոզիչ Գրիգոր վարդապետ, մէմալիքի մահրուսէյի մատալէթվայէտէ, էօյլէ ֆարգլարը ճայիզ օլամայաճաղը պէյան իլէ, գապուլինի իտտաա իտէր, վէ հաքիմ էֆէնտի իսքնաթ օլմագ իսթէմէզ։ պունուն իւզէրինէ, Գրիգոր վարդապետ տօղրու գայիմագամ պէյ հաղրէթլէրինէ կիտիպ, մատէյի իֆատէ իլէ պէրապէր, էկէրչի շու Խրիսթիյանլըգ հուգուգու թանըմայարագ, միւսաւաթ ու հագգանիյէթ բայիմալ օլունուր, վէ պիր Ֆէլլահրն խաթրընա ֆէտա գըլընը իսէ, լաղըմ կէլէն մահէլի մուազզամ միւրաճաաթ իտէճէկին տախի պէյան իյլէտիքտէ, գայիմագամ պէյ հաղրէթլէրի, գըզըն պաշընտաքի աղթունուն պէտէլինի իթայէ հիմմէթ պիրլէ էմրի հագգանիյէթի իճրա իտէր։

—Մարաշտան ալտրղըմըզ պիր մէքթուպտա, էսէֆէ շայան պիր վուգուաթ օգունմագտա տըր. շէյլէ քի, Հայ Հռոմէական տէլիգանլընն պիրիսի, զաթէն նիշանլանմըշ պուլունան Հայ գըզընն պիրիսինէ ալեագա իտէր, վէ սերպէսթճէ գըզը էլտէ իտէմէտիկինտէն, աթէշի տերունինի Ֆրանսըզ գօնսօլօսունա իֆատէ իթտիքտէն պաշգա, քէնտի գերապայծառլարընա տախի իֆատէ իտէր, վէ պատէհու պիրիսինին վասրթասըյլա, գըզըն վալտէսինին կէօյնիւնիւ եաբալդտան սօնրա, կիւնտիւզիւն սաաթ 3 բատտէլէրինտէ, գըզը քէնտի խանէսինէ պիր թագրիպ ճէլպ իտէր։ Վէ մէրգում տէլիգանլընն ֆամիլեասը տախի, անինտէ գըզը, գերապայծառըն խանէսինէ թէսլիմ իտէրլեր։ Գերապայծառ պիր թագրմ վատէր իլէ, գըզը գաթօլիքլիյէ գանտրրտրգտան սօնրա, օտա գաբուսունու իւզէրինէ գաբաթտըրը, վէ եանընա քիմսէ պըրագըլմամասընը թէնպիհ իտէր։

Գըզըն պիրատէրի իշիտէրէք, մէրգումէյի ալմագ իւզրէ, գերապայծառըն խանէսինէ կիտէր իսէտ, գերապայծառ գըզը վիրմէտիքտէն պաշգա, եիւզիւնիւ տախի կէօսթէրմէզ, օշ վագրթ գըզըն պիրատէրի պաշար չաղըրպ պաղըրմայա, պու արատա գօնսօլօս պէյին գավասլարը իւսթէ կէլիրլեր, վէ մէրգումու տէօյմէք վէ մահպուս իթմէք իսթէրլեր. քէյֆիյէթի հալի գօնսօլօս պէյ իշիտիր, վէ մէրգումու եանընա չաղըրթը, վէ պիր թագրմ թէհտիտամիզ լագըրտըլար տախի քէնտիսի իթտիքտէն սօնրա, մահպէսէ կէօնտէրմէյէ տախի չըգըշը։ Ընգպէթքեար, քէյֆիյէթի հալ, հիւքիւմէթ իֆատէ օլունուր, վէ գըզ մէճլիսէ չաղըրլարագ սիւալ օլունտուգտա, էվվէթ պէն գաթօլիք օլտում տէր, վէ իգրարը իւզրէ մէրգումէ գաթօլիքլէրէ թէսլիմ գըլընը, վէ տէրագապ, տիլտատէսիյլէ նիքեահլանը իշ պիթէր։

Պունուն իւզէրինէ, Հայլար թարաֆընտան պաղը մէրթէպէ թէշէքքի սատալարը իշիտիրմէյէ պաշլար, գօնսօլօս պունու իշիթտիքտէ, եա գօրգուսունտան, վէ եատա ղարաղընտան նաչի, կիւյա Հայլար իւզէրինտէ էմնիյէթի օլմատըղընը, վէ պաշընա պիր պէլա կէթիրէճէքլէրի իհթիմալին, հիւքիւմէթ իֆատէ իլէ պէրապէր, պիր գաչ քիշինին մահպէսէ իլգա օլունմասընը տախի իլթիմաս իտէր. օշ վագրթ թարաֆը հիւքիւմէթտէն, պիր խանէտան զաթ եվլատը օլտուղու հալտէ, գըզըն եվվէլքի նիշանլըսը իլէ, պիր գաչ նէֆէր տախի պաշգալարը մահպէսէ իլգա օլունուրլար։

Պիրտէ օշ կիճէ, միւմայիլէյհ գօնսօլոս պէյ, քէնտի թէրճիմանընը վէ գավասլարընը, գըզըն բէտերի խանէսինէ կէօնտէրէրէք, կէլսինլէրտէ միյանէլէրինի պուլալըմ վէսիլէսիյլէ, մէրգումէնին բէտերինի, վալիտէսինի, վէ պիրատէրլէրինի, քէնտի իգամէթկահրընա տավէթ իտէր. հալ պու. քի մէրգումլար, կիճէնին սաաթ պէշինտէ, գօնսօլոս գօնաղընտա պիզիմ նէ՞ իշիմիզ վար տըր տէյէրէք, կիթմէք իսթէմէզլէր, գավասլար ճէպրի կէօթիւրմէք իսթէրլեր, պու կիւրիւլթիւնիւն իւզէրինէ, գօմշու պուլունան Իսլամլար թօբլանըրլար, վէ գավասլարը էվտէն տիշարը գօվարլար։

Իշիտիլիշէ նաղարէն, միւթէսարրըֆ բաշա հաղրէթլէրի, գօնսօլօս գավասլարընընն, կիճէ վագթի, կիտիպ Հայ խանէսինէ թէսալլուլթ իթմէլէրինի իշիթտիքտէ, զիյատէսիյլէ կիւճէ. նիր, վէ շու հարաքեաթը նահէմարէ հագգընտա, գօնսօլոս պէյէ պիրտէ միւզաքէրէ եաղար։

Պիզէ կէլէն մէքթուպուն թարիխինէ գատար, Հայլար մահպէստէ իմիշլէր։

Մէղհէպ սէրպէսթ տիր, վէ ալեագայի սահիհէ հիւրմէթ ու բիայէթէ շայան տըր, պիր շէյ տէյէմէյիզ, լաքին, սէրպէսթիյէթի տերքեար օլտուղու հալտէ, պիր գըզը պիրատէրինտէն գաչըրմայը տախի բէսէնտիտէմէյիզ։

Պունլարըն հէփսի պէր թարաֆ, վագտա պիզէր գապա միլէթլեր օլուպ, վէ թէրպիյէտէն մահրում օլտուղումուզ իչէն, էսէֆ իթմէյիզ, լաքին պիր Ֆրանսըզ գօնսօլօսու պուլունան թէրպիյէլի վաթըն, շու, էկէր սահիհ իսէ, հարէքէթի ղարիպէսինէ՞ նէ մանեա վիրմէլիյիզ, նի՞չին գարըշը քէնտիսի, մէմալիքի մահրուսէնին, վէ թէպասը Սալթանաթը Սէնիյէնին տախիլի իշէրինէ, մէկէրչի քէնտի թէպասընտան օլմայան էհալինին, գարը գօճա, նիշան նիքեահ, վէ սայիրէ վէ սայիրէ իշէրինէ գարըշմայա տախի, քէնտի տէվլէթի թարաֆընտան պիր թալիմաթը վա՞ր մը տըր, վէ տէվլէթի Ալիյէ թարաֆընտան տախի պիր իմթիյազը, վէ մուահէտէլէր ահքեամընճա պիր հուգուգու տերքեա՞ր մը տըր։ Ինչէ՞ տէն արմըշլար քէնտի գավասլարը ատէմ տէյմէյէ վէ մահպուս իթմէյէ չըգրշմագ ճէսարէթինի, քէնտիսինտէ՞ն մի, եօխսա քէնտի քէնտիլէրինտէն մի, շիւբհէսիզ հիչ պիր եերտէն, լաքին զէվալը Հայլարը կէօզլէրինէ քէստիրմիշ, վէ Ընատօլունուն պուճագլարընտա, քէնտիլէրինի, պիրէր Հիհանկիր գըյաս իթմէքտէ օլմալը տըրլար, վէ պիր ճիհէթլէ հագգլարը տախի վարտըր, չիունքի, չօգ եերլերտէ շաշգըն Հայլար, եալընըզ շարգա կէօլկէսինի կէօրտիւբլէրինտէ, ճիւպպէլէրին պըրագարագ գաչմայա ալըշմըշ օլտուգլարընտան, պաղը գօնսօլօսլար վէ ատամլարը տախի, քէնտի քէնտիլէրինէ, քէսպի սէլահիյէթ ու ճէսարէթ իտինմէքտէ տիրլեր, լաքին շունու տիշիունմէյի տիրլեր՞ քի, տէյիլ պիր գօնսօլոս գավասը, տէյիլ պիր գօնսօլոս, հաթթա էն պիչիւք պիր էլչի տախի, Օսմանլը թէպասընտան, էն էտնա պիր ատէմ տախի, տէյիլ տայագ վուրմայա, տէյիլ մահպուս իթմէյէ, իլլա պիր ֆիսքէ տախի վուրմայա զէրրէճէ հագգ ու սէլահիյէթի եօգտուր, հէրքէսէ անճագ քէնտի զապիթ ու հաքիմի գարըշապիլիր, միւսաֆիր տէտիկին անճագ սէյիրճի օլմալը, վէ անճագ քէնտի բօլիթիգասընա տայիր իշէրէ գարըշմալը տըր, կէէմիշ տիր էսկի վագրթլար, վէ ազ չօգ Հայլար տախի անլամըշլար տըր, եապանճրտան տաեագ եէմէնին եշէքլիք օլտուղունու...։

Սօրարըզ գօնսօլոս պէյ հաղրէթլէրինէ, Գէօրգ դը Լամբէրտ գա՞նղի պէնտինտէ կէօրմիւշլէր վէ օգուսմուշլար տըր, պիր գըզընն բէտերինին բուխսաթը թահսիլ օլունմատըգճա նիքեահ իթտիրիլմէսինէ միւսաատ օլունաճաղընը, վէ պիր Ֆրանսըզ գըզընը տախի, այնի սուրէթտէ, պիր թէֆէրրուք եախոտ պիր Իրմէնի էվինէ գաբատըպ գանտրրարագ, եալընըզ պիր թէէսսիր սայէսինտէ, բէտերինտէն բուխսաթ ալընմագտըզընն նիքեահ իթտսէլէր տախի, միւսաատ իտէճէ՞քլէր մի տիր, վէ քէնտիլէր միւսաատ իթտսէլէր տախի, Ֆրանսա գավանինի նէզտինտէ, պիլա թէօհմէթ գալապիլէճէ՞քլէր մի տիր. տավէթ իտէրիզ քէնտիլէրինի, տէյիլ պաշգա միսալ վէ պիւրհանլարը իպրաղ իթմէյէ, իլլա, տահա պու կիւնլէրտէ, պիր Ֆրանսըզ տէլիգանլըսը իլէ, պիր Բօմալը գըզ պէյնինտէ, օղանընը բէտերինին բուխսաթը օլմագտըզընն, Բօմա քիլիսէսինտէն պիրիսինտէ վուգուա կէլմիշ օլան պիր նիքեահ մատտէսի հագգընտա զուհուրա կէլմիշ օլան մինազասյա տայիր, Ընտէբանտանս Պէլժ զաղէթասընընն օգոստոս 2 թարիխլի նիւսխէսինտէ տէրճ օլունմուշ օլան պիր պահսը կէօսթէրմէյէ, վէ ճէվապընը իսթէմէյէ. էօյլէ պիր տավաքի, տէլիգանլընընն բէտերի, մէշհուր Մ. Ժիւլ Ֆավրը նամ ավօգաթընն մարիֆէթիյլէ, իտտաա իթմէքտէ իտուկի տախի, Օբինիօն Ղասիօնալընն յուլիս 29 վէ 30 նիւմէրօլու, վէ օգոստոս 5 նիւմէրօլու նիւսխէլէրինտէ օգունմագտա տըր։

Պունլարըն քեաֆֆէսինի տախի պէր թարաֆ իտէլիմտէ, պաշլըճա պիր շէյ վարտըր օնու սիւալ իտէլիմ։ Գրզ մէճլիստէ Գաթօլիք օլտուղընն իգրար իթմիշ, չօգ իյի, լաքին էվվէլքի նիշանլըսընտան այրրըպտա, պաշգա գաճայա վէրմէք բաճանո՞ւ նէրէտէն ալընմըշ տըր. պիր տէֆա էվվէլքի նիշանլըսընա, գըզ Գաթօլիք օլմուշ տուր, եինէ ալը՞րմըսըն տէյէրէք, սիւալ օլունմագ ֆարզ տէյի՞ մի յիտի, վէ նիչէ գըզ վէ երքէքլէրին, պաշգա քիլիսէլէրտէն օլտուգլարը հալտէ, Ընվրօպատա պիրպիրինի ալմագ ատէթ օլտուգտան պաշգա, նէֆսի Խսթանպօլտա տախի, եիւզլէրճէ էմնալի եօ՞գմուշ տուր։

Գերապայծառըն վէ գօնսօլոս պէյին միւրատլարը, էկէր գըզը Գաթօլիք իթմէք իտիյսէ, Գաթօլիք իթտիքտէն սօնրա, նի՞չին էվվէլքի նիշանլըսը տուրուր իքէն, պաշգասընա վէրտիլէր, եօգ էկէրչի, միւրատլարը Գաթօլիք իթմէք տէյիլտէ, նիշանլըսընը տէյիշթիրմէք իտիյսէ, պու հուգուգ վէ պու սէլահիյէթի նէ՞րէտէն ալտրլար։

Հէլէ գօնսօլոս պէյին, պէօյլէ շէյլէրէ գարըշմայա, զէրրէճէ սէլահիյէթի օլմամալը տըր, էկէր Ֆրանսըզ իսէ, հէմ Ֆրանսըզ իշինէ գարըշմալը տըր, վէ հէմտէ Ֆըրանսա գավանինինէ իթաաթ իթմէլի տիր, եօգ էկէր Իրմէնի եախոտ թիւրք իսէ, էվվէլինտէն հէրքէսէ պիլտիրմէլի տիր։

Պիզ քէնտիլէր կիպի, մէտէնիյէթի էշլի պիր միլլէթ աղասընտան, տէյիլ պէօյլէ, պիր միլլէթին իքի գրսմը պէյնինտէ վագը օլան թէասսիպ ալթէշլէրինէ ալէվ վիրմէլէրինի պէքլէմէլիյիզ, իլլա, մէղհէպ ֆարգընը պիր թարաֆա գօյարագ, մէտէնիյէթի ու ինսանիյէթի բիայէթ պիրլէ, հիւսնի իմթիզաճ վէ մուհապպէթէ տավէթ իթմէլէրինի պէքլէմէլիյիզ, քէնտիլէր բէք ալեա պիլէրլէր քի, շու զուհուրա կէլէն հարէքէթլէր գապալըգ ալեամէթլերի տիրլեր. վէ ազ չօգ թէրպիյէ կիրմիշ պիր մահէլլէ, նէ էօյլէ թէպտիլի մէղհէպ իլէ գավլ ու նիշան պօզուլապիլիր, վէ նէտէ օլ սուրէթտէ իճրայէ կէլէն նիքեահ միւթէպէր սայլապիլիր։

Պունլարըն պէօյլէ օլմասընա պաշլըճա սէպպէպ, նիշան վէ նիքեահ մատտէմիզին թէմէլիզլիյի, առաչնորդլարըմըզըն նատանլըզը, էհալինին գապալըզը (հէր գըսմըզըն), վէ Գաթօլիքանէմիզին իհմալի տիր։

Պիզճէ, պիր կիւն կէլէճէք տիր քի, պէյլէ գապալըգլար պէր թարաֆ օլուպ, մէղհէպ ֆարգընը հէրքէս քէնտի եիւրէյինտէ արայաճագ, վէ Լուսաւորչական, Ընօթէստան վէ Գաթօլիք, պիլա ֆարգ պիր պիրինտէն գըզ ալըպ վիրէճէք տիր, լաքին օլ վագթըն ատէմէրի, շիմտիքիլէրտէն զիյատ մէտէնիյէթ ու թէրպիյէ թանըտրգտան պաշգա, հէր պիր շէյի, պիր նիզամ թահթընա գէյմուշ օլաճագ տըր։

Սօրարըզ շիմտի բաթրիքխանէմիզէ քի, Իսլահանը Մուհիմմէմիզտէ իթտիկիմիզ թէքլիֆ եւզրէ, շու Մարաշը գըզ նիշանլանըր իքէն, թարաֆէյնտէն պիրէր սէնէտ ալըպ վէրմիշ օլսա իտիլէր, իմզա վէ շահիտլէր, հուզուրի մէճլիստէ, թիճարէթ գանունունա թէվֆիգան միւթէպէր թուտուլտուղու թագտիրտէ, մէրգումէյի հիչ պիր մէճլիս, հիչ պիր գերապայծառ, վէ հիչ պիր գօնսօլոս, նիզամէն էվվէլքի եավուգլուսունտան այրրա պիլի՞ր միյիտ, վէ շու ույղունսուզլուգլար տախի օր ըրմույուտուլար։

Պիզտէքի էսկի վէ պաթըլ էֆքեարլար պագը գալտրդճա, պէօյլէ ֆէնալըգլարընասլա էքսիլէճէյի եօգտուր, եարընը էօթէտէն պիրիսի տահա պու եօլու թուտթար, պու իտտաա պիյիւր, վէ Լուսաւորչականլար Գաթօլիք գըզը այարթմայա, վէ Գաթօլիքլէր տախի Լուսաւորչական գըզը գաբաթմայա չըգրշըրլար, թէասսիւպ արթար, վէ հէր նէվի ույղունսուզլուգ մէյտան տըր։

—Պու ճիւմա կիւն, եանի օգոստոս 14 տէ, Գալաթատա, Ս. Լուսաւորիչ քիլիսէսինտէ, Ընդհանուր ժողով թէճէմմիւ իթմիշ, վէ 80 նէֆէր Երեսփոխան հաղը պուլունտուղու հալտէ մէճլիս քիւշատ օլունմուշ, վէ Գուտսը շէրիֆ բաթրիարքի իչէն գուրա վէրիլտիքտէ, սէքսէն գուրատան 30 գուրա խահակ եպիսկոպոս, 48 գուրա Եսայի վարդապետ, վէ պիրէր գուրատատն 2 գուրա տախի պաշգալարը գաղանմըշլար, վէ թասլիթիյէ, էքսէրիյէթի արանը իգթիզասընճա, Եսայի վարդապետին բաթրիարքի մէճլիսճէ թատիգ օլունմուշ, վէ լազըմ կէլէն ֆէրմանը ալինին թահսիլ ըզմընտա, Պապը ալիյէ թագտիմ գըլընճագ օլան թագրիր եաղըմըշ, վէ երեսփոխանլար թարաֆընտան, Նիզամը իւզրէ իմզալանմըշ տըր։

Պատէհու, Իւսկիւտարը մահպուսլարը, իսլասլարը իչին ըճալար իթմէք իւզրէ կէլմիշ օլան պիր թագրմ գատընլար, աղամըշլար, սըզամըշլար. վէ կէօզէրինտէն սէյլէր կիպի եաշլար տէօքրէք, միլլէթճէ Սալթանաթը սէնիյէյի ինայէթվայէնին լութֆ ու մէրհամէթինին իսթիտա օլունմասընը իսթիտա իթմիշլէր՞տիր։ Կէրէք մէճլիստէն պաղըլարը, վէ կէրէք Սրբազան հայր հաղրէթլէրինին, գալպէրի բիդգաթա կէլտիկինտէն, մէրգումէ գատընլարա, պաղը մէրթէպէ, հիչ տէյիլ իսէ, լաղըրար !իլէ թէսէլլիլէր վէրմիշլեր, վէ նիհայէթ, Սրբազան հայր հաղրէթլէրի, գաբընլարտան պիր գաչլարընը, քէնտի հուզուրի ալիլէրինէ գապուլէ հիմմէթ պիրլէ, պու կիւն իչէն, խասսէթէն, օլ պապտէ, հուզուրի հաղրէթի Սատարէթենհիյէ միւրաճաաթ իլէ, աֆվը մէրահիմալիլէրինի ըճա իտէճէքլէրինի վատ պույուրմուշլար տըր։

—Հարսանճագ մատտէսի իչէն, թէքրաբէն, թարաֆը Պապը ալիտէն, Խարբութ վալիսի տէվլէթլու բաշա հաղրէթլէրինէ, թէլէկրաֆ չէքիլտիկի, վէ եագընտա պիր խապէր ալընապիլէճէկի, մէսմուաթը միւթէպէրլէտէն տիր։

—Պիր վագրթտան պէրու պուրատա պուլունան, Մըսրը վալիի վալեաշանը հաղրէթլէրինին, վալիտէի միւհթէրէմլէրի, պու բազար իսթէսի ախշամընը, եինէ Մըսրը ճանիպինէ աղիմէթ, վէ կիթմէզտէն եվվէլ, սայիր միլլէթլէրին մէքթէպ վէ խասթախանէլէրինէ հիմմէթ պույուրտուգլարը միսիլու, միլլէթիմիզ մէքթէպ վէ խասթախանէսի իչէն տախի, 17 պին զուրուշ իհսան պույուրմուշլար, վէ շիւքրանիյէթի միլլէթիմիզի մուճիպ օլմուշլար տըր։

Պունտան իքի այ գատար էվվէլ, Պանտրրմա միւտիրինին Հարաքեաթը նամագուլէսի, վէ էթվարը մէզմումէսի, Գաթրիքխանէմիզին մալիսմու օլմաղին, Պապը ալիյէ օլ պապտէ լաղըմ կէլէն թագրիրէ միւսարաաթ իյլէմիշ իտի։

Պու տէֆա Պանտրրմատան կէլէն մէքթուպլար, ֆուգարանըն ա՜հ ու նիյալարընընն, նէզտի Սալթանաթը Սէնիյէէտէ, շէֆգաթ ու մէրհամէթէ լայրգ կէօրիւլտիկիունտէն, միւմայիլէյհ միւտիրին ազլնյլէ, էէրինէ խասսէթէն վէ պուրատան էհլի լիյագաթ վէ սահիպ իսթիգամէթ պիր զաթընն միւտիրլիք մէմուրիյէթիյլէ իրսալինէ լութֆ ու հրամէթ պույրուլմուշ, վէ աթուֆէթլու Հմէտ Ա էֆիդ էֆէնտի հաղրէթլէրի թարաֆընտան կէլէն քէհեա պէյ տախի Պանտրրմատա, պիր թագրմ նահագդ եէրտէ մահպէստէ եաթան պիչարէկեանը աղատ պույուրտուգտան պաշգա, էվվէլքի միւտիրի թէվգըֆ իթտիրմիշ, վէ մուհաքէմէսինէ պագըլմագ իւզրէ, Պալըքէսիրէ կէօնտէրմիշ իտուկի, վէ իպատուլլահրն, էօմր ու իգպալը հաղրէթի փատիշահի հագգընտա, բուզ ու շէպ տուայա պաշլատըղը օգունմագտա տըր։ Հվվէլքի միւտիրին պիր թագրմ քէսանէ խայլեճէ պօրճու օլտուղունտան, հագգընտա բէք չօգ արզուհալար վերիլմէքտէ, վէ պաղը մալէրի սաթըլմագտէ իմիշ։

Պունտան սօնրա, իպատուլլահրն սէատէթի հալ վէ բահաթընը տիշիունմէյէ, վէ ֆէրիզէսինի թանըմայան ամիրլեր վէ մէմուրլար պիլմէլի տիրլեր քի, պէօյլէ պիր ասրը մատէլէթհասրը հաղրէթի Մուհիբեանէտէ, վէ խուսուսիյլէ աթուֆէթլու Ա էֆիդ էֆէնտի հաղրէթլէրի կիպի, ֆէթին ու էհլի խթիգամէթ միւֆէթթիշլեր պուլունտուգճա, քէնտիլէրին պիլա ճէզա գալաճագլարը, իհթիմալտէն օլամայաճագ տըր։

—Ֆրանսատա Լիլ շէհրինտէ վուգու պուլմուշ պիր ուֆագ հիքեայէնին, 97 նիւմէրօլու Ա արագատա տէրճ օլունմուշ իքէն, պու տէֆաքի իլավէտէ տախի, սէհվէն վազ օլունտուղու զըմընտա, մաղուր տիլէրիզ։

ԻԼ ԱՆ

Էվրօպա բօլթիգասընճա, պու կիւնլէրտէ տիգգաթէ շայան պիր շէյ պուլունմայըպ, պաղը վուգուաթը միւհիմմէլէր վար իսէտէ, եէրիմզ միւսաատ իթմէտիկինտէն, պաղը իլանլարը պէրապէր կէլէճէք տէֆայէ թէբը իտէրիզ։

Վարագայա 75 ինճի նիւսխէտէն միշթէրի օլան զաթլարը, 101 ինճի նիւսխէտէ, միւտտէթլէրի պէթիպ, վէ կէրէք թաշրաճա, վէ կէրէք Իսթանպօլճա, ասլա վէրէսի թանըմայաճաղընտան, 102 ինճի նիւսխէտէ, հէրքէսին, պէտէլինի էտայէ հիմմէթ պույուրմասը, շիմտիտէն իլան վէ ըճա օլունուր։

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԸ

Ց. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԹԱՊԽԱՆՍԻՆՏԷ